

Gebitsprothesen bij de Nederlandse bevolking 1981-1992*

J. van den Berg, statisticus
F.J.M. Frenken, statisticus

Samenvatting. In de periode 1981-1992 daalde het percentage personen met een volledig kunstgebit in Nederland van 31,6% naar 22,5% (betreft personen van 16 jaar en ouder). Vooral de relatief sterke afname van het percentage personen met volledig kunstgebit in de jongere leeftijdsgroepen heeft hieraan bijgedragen. Regionale verschillen in het voorkomen van een volledig kunstgebit zijn aanzienlijk: in de noordelijke provincies is het percentage personen met volledig kunstgebit relatief hoog, vooral in de provincie Utrecht is het relatief laag. Bij de jongere leeftijdsgroepen zijn de regionale verschillen tegenwoordig (zeer) beperkt. De bezitsduur van het huidige kunstgebit blijkt bij veel dragers lang te zijn: ruim 20% heeft dezelfde prothese reeds 16-25 jaar, nog eens 20% doet er reeds langer dan 25 jaar mee.

Gezien over de totale volwassen bevolking hangt de sociaal-economische status (SES) duidelijk negatief samen met de kans op een kunstgebit. Dit komt naar voren bij elk van de drie gehanteerde SES-indicatoren: opleiding, inkomen en verzekeringsvorm. Bij de jongste leeftijdsgroepen is het genoemde verband tussen SES en de kans op een kunstgebit alleen nog aantoonbaar indien opleiding als indicator gebruikt wordt.

VAN DEN BERG J, FRENKEN FJM. Gebitsprothesen bij de Nederlandse bevolking 1981-1992. Ned Tijdschr Tandheelkd 1993; 100: 399-404.

* Een op verzoek van de Redactie geschreven samenvatting en up-date van een publikatie in het Maandbericht Gezondheidsstatistiek. 10e jaargang, 1991/3, 18-27.

Uit het Centraal Bureau voor Statistiek, hoofdafdeling Gezondheidsstatistiek te Heerlen.

Trefwoorden: **Prothetische tandheelkunde** – Gebitsprothesen

Datum van acceptatie: 2 juni 1993.

Adres: J. van den Berg, postbus 4481, 6401 CZ Heerlen.

1 Inleiding

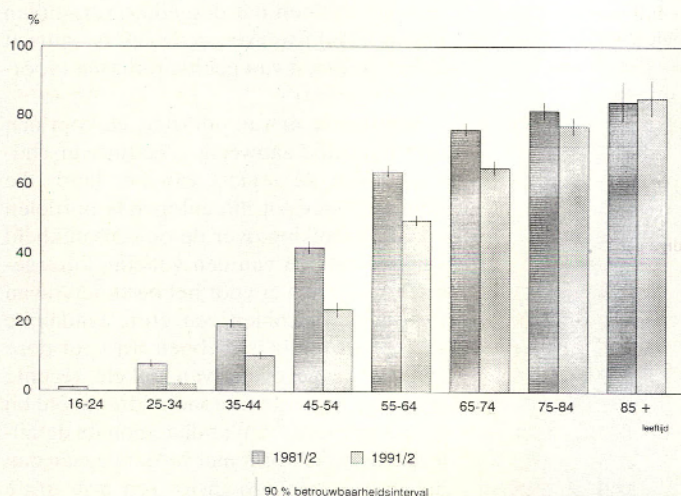
In dit artikel worden recente ontwikkelingen in het voorkomen van gebitsprothesen bij de Nederlandse bevolking beschreven en geanalyseerd. De hierbij gebruikte gegevens zijn verzameld in de continue Gezondheidsenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek in de periode 1981-1992. Resultaten uit de periode 1981-1984 werden reeds gepubliceerd in enkele voorgaande artikelen.^{1,2} De daarin beschreven methodologie met betrekking tot vragen naar gebitsprothesen in bevolkingsenquêtes wordt hier om praktische redenen niet herhaald. Algemene informatie over de continue Gezondheidsenquête is onder andere te vinden in een eerder verschenen overzichtspublikatie.³

2 Volledig kunstgebit 1981-1992, per leeftijdscohort

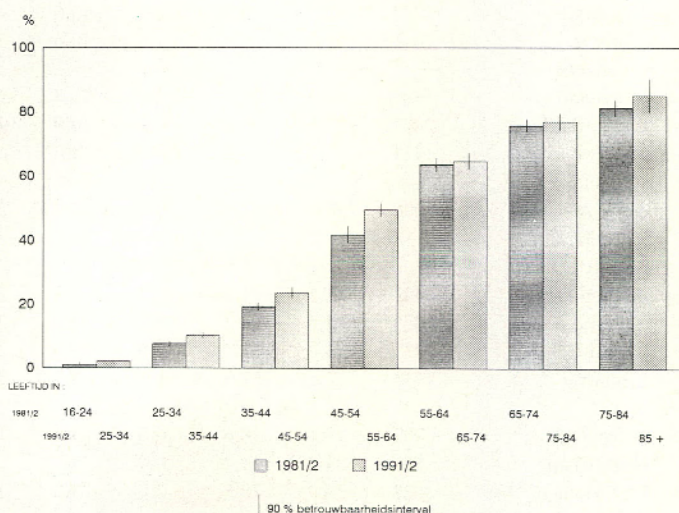
Zoals onlangs gepubliceerd in artikelen over tandartsbezoek en over trendcijfers Gezondheidsenquête, is het percentage personen met een volledig kunstgebit in de periode 1981-1992 geleidelijk gedaald van 31,6% naar 22,5% (betreft personen van 16 jaar en ouder).^{4,5} Deze gunstige ontwikkeling van een belangrijk aspect van de volksgezondheid wordt in afbeelding 1 en tabel I nader in beeld gebracht. Het voorkomen van een volledig kunstgebit blijkt in alle leeftijdsgroepen, behalve de oudste, flink gedaald te zijn. Deze conclusie volgt uit het per leeftijdsgroep vergelijken van de naast elkaar afgebeelde kolommen voor 1981/2 en 1991/2.

Men kan de kolommen in afbeelding 1

ook anders vergelijken: bijvoorbeeld de linkerkolom (1981/2) bij 45-54 jaar met de rechterkolom (1991/2) bij 55-64 jaar. Gegeven de gebruikte tien-jaars leeftijdsgroepen en de tien jaar verschil tussen 1981/2 en 1991/2 geldt dat de beide kolommen op hetzelfde cohort betrekking hebben, waarin het percentage met volledig kunstgebit niet gedaald kan zijn (aangezien de aanschaf hiervan 'niet-omkeerbaar' is). Om gemakkelijk te kunnen zien, hoeveel het voorkomen van een volledig kunstgebit per cohort is toegenomen in de periode 1981/2-1991/2, is afbeelding 2 geconstrueerd. Uit deze afbeelding blijkt dat er in de periode 1981/2-1991/2 in de jongere cohorten naar verhouding weinig personen met een volledig kunstgebit bijgekomen zijn. De groep die in 1981/2 45-54 jaar oud was, vertoont in de afgelopen tien jaar de grootste stijging.

Afb. 1. Personen met volledig kunstgebit.

Afb. 2. Personen met volledig kunstgebit, per cohort.

Tabel I. Percentage personen met een volledig kunstgebit, 1981-1992.

	1981/2		1991/2	
	%	stf	%	stf
Leeftijd				
16-24 jaar	1,0	0,2	0,1	0,1
25-34 jaar	7,7	0,5	2,1	0,3
35-44 jaar	19,3	0,8	10,2	0,6
45-54 jaar	41,7	1,1	23,7	1,0
55-64 jaar	63,6	1,1	49,6	1,3
65-74 jaar	75,8	1,1	64,7	1,4
75-84 jaar	81,3	1,4	77,0	1,5
>= 85 jaar	84,0	3,5	85,1	3,2
Totaal	30,6	0,4	23,0	0,4
Steekproefaantal	15150		13187	

Tabel II. Bezitsduur huidige kunstgebit, 1990/1992.

	Bovengebit	Ondergebit	Volledig kunstgebit
Steekproefaantal			
Abs (= 100%)	4485	4485	4485
	%		
0-1 jaar	5,3	6,2	6,2
2-5 jaar	15,3	16,4	16,9
6-10 jaar	15,2	16,5	16,4
11-15 jaar	13,1	13,1	13,1
16-25 jaar	21,1	20,8	20,7
26-35 jaar	14,2	13,4	13,3
>= 36 jaar	9,5	8,0	7,8
Onbekend	6,4	5,5	5,6

Tabel III. Problemen met gebitsprothesen, 1990/1992.

	Kunt u hard voedsel bijten en kauwen zoals bijv. een harde appel?				
	Steekproef aantal Abs (=100%)	Ja, zonder moeite %	Ja, met enige moeite	Ja, met grote moeite	Neen, dat kan ik niet
<i>Personen met:</i>					
volledig kunstgebit	4045	57,4	24,8	6,1	11,7
boven of onder kgb plaatje, frame/ prothese, brug geen prothese	1160	65,8	24,4	2,8	7,0
	2094	83,3	13,0	1,5	2,2
	10305	95,3	3,8	0,3	0,6

Tabel IV. Percentage personen met volledig kunstgebit naar provincie en leeftijd, 1990/1992.

	Steek- proef aantal Abs(=100%)	Totaal gecorr. ¹⁾	Totaal %	16-34 jaar	35-44 jaar	45-54 jaar	55-64 jaar	>=65 jaar
	Nederland	19336	23,2	1,4	10,6	24,8	49,4	70,4
Groningen	709	29,4	27,0	2,8	11,6	34,8	62,7	74,9
Friesland	743	32,2	30,0	1,3	15,0	46,0	60,6	77,0
Drenthe	641	30,2	28,5	1,3	10,6	31,0	74,1	75,3
Overijssel + Flevoland	1489	24,0	25,1	2,2	11,7	27,1	54,7	70,5
Gelderland	2427	22,6	23,6	0,8	10,9	26,3	51,5	71,4
Utrecht	1415	17,4	19,7	0,7	13,6	11,6	38,7	62,6
N-Holland (incl. A'dam)	3096	22,0	22,2	0,8	8,9	22,7	54,5	67,2
Z-Holland (incl R'dam en Den Haag)	4142	22,3	21,1	0,9	8,8	21,2	40,4	70,3
Zeeland	425	25,5	22,2	3,0	7,1	23,5	41,0	73,8
Noord-Brabant	2737	23,4	24,4	2,5	13,0	27,1	47,6	71,4
Limburg	1513	22,4	22,3	1,9	8,7	23,0	45,7	70,5
Amsterdam	792	18,1	18,6	0,8	5,8	12,0	48,2	63,1
Rotterdam	820	24,3	21,2	0,0	12,1	24,2	43,5	67,2
Den Haag	622	23,9	18,8	2,0	4,9	17,0	38,0	65,8

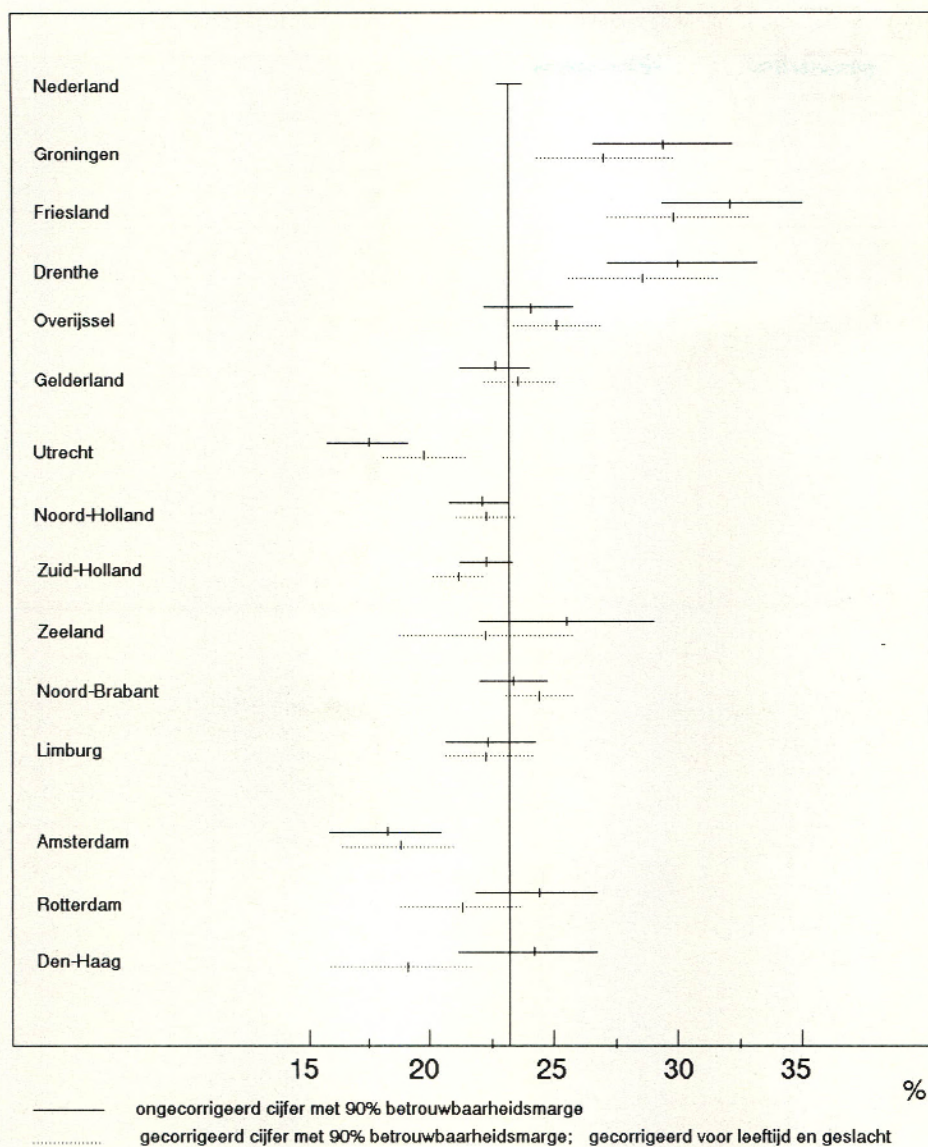
¹⁾ Gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Vanwege methodologische aspecten passen twee kanttekeningen bij deze 'cohort-analyse': 1. de betrouwbaarheidsmarges spelen een rol; 2. in principe zou selectieve sterfte een rol kunnen spelen. Gezien de betrekkelijk korte analyseperiode van tien jaar lijkt deze kanttekening van geringe betekenis, behalve wellicht bij de oudste leeftijdsgroepen.

3 Volledig kunstgebit, regionale verschillen

Er zijn enkele historische redenen waarom het relevant is de regionale verschillen in de percentages personen met volledig kunstgebit te bezien. In de eerste plaats was het tot voor een aantal jaren bestaande tekort aan tandartsen niet gelijkmatig over het land verdeeld.⁶ Er waren uitzonderingen in negatieve zin, zoals het uiterste noorden van het land en een grote stad als Rotterdam. Daarentegen hadden sommige meer welvarende gebieden, zoals delen van de provincie Utrecht, niet of in beperkte mate te maken met een tekort aan tandartsen. Het is te verwachten dat dergelijke verschillen nog altijd doorwerken in de cijfers omtrent het voorkomen van gebitsprothesen (vooral bij ouderen).

Voorts zijn er van oudsher, en voor een deel nog altijd aanwezige, 'cultuurverschillen' tussen de regio's van het land, die kunnen leiden tot uiteenlopende oordelen van de bevolking over de onwenselijkheid van het hebben van een volledig kunstgebit.⁶ Aangezien er voor het bestuderen van regionale verschillen een grote landelijke steekproef nodig is, hebben wij voor deze analyse de gegevens van enkele recente jaargangen van de Gezondheidsenquête bij elkaar gevoegd.^{7,8} Wat de regionale detaillering betreft, wordt niet verder gegaan dan het niveau van provincies (en drie grote steden). Voorts zijn zowel de ongecorrigeerde percentages personen met volledig

Afb. 3. Personen met een volledig kunstgebit, naar provincie, 1990/1992.

kunstgebit weergegeven alsook de voor regionale verschillen in verdeling naar leeftijd en geslacht gecorrigeerde cijfers. Afbeelding 3 en tabel IV brengen de uitkomsten in beeld: in het noorden van het land komt het volledig kunstgebit aanzienlijk meer voor dan in andere streken. De duidelijkste positieve uitschieter is de provincie Utrecht. De steden Amsterdam en Den Haag (indien althans rekening gehouden wordt met de wat oudere leeftijdsopbouw) blijken eveneens relatief gunstig af te steken ten opzichte van de landelijke situatie.

4 Bezitsduur huidige kunstgebit

Sedert enkele jaren bevat de Gezondheidsenquête een vraag naar de bezitsduur van het huidige kunstgebit. Deze is de 'opvolger' van de in de jaren 1981-1985 gestelde vraag wanneer (op welke leeftijd) men het eerste kunstgebit heeft gekregen. Met behulp van de antwoorden op deze laatste

vraag zijn in een vorige publicatie schattingen gemaakt van het voorkomen van het volledig kunstgebit in de jaren 1950-1980.² Aangezien voor deze exercitie voldoende gegevens verzameld waren, is vervolgens besloten bovengenoemde nieuwe vraag in de Gezondheidsenquête op te nemen. De relevantie ervan lijkt duidelijk: het wordt in het algemeen niet gewenst geacht dat men een al te lange periode doet met een kunstgebit. Een te lang gedragen kunstgebit zal wegens het slinken van de kaak (het alveolaire bot) steeds slechter passen en in toenemende mate pijn en andere problemen opleveren bij het bijten en kauwen van hard voedsel.⁹

Tabel II bevat in het licht van het bovenstaande opmerkelijke gegevens. Het blijkt dat een groot deel van de bezitters van een kunstgebit een zeer lange periode met de prothese doet. Wat het bovengebitt betreft, vinden wij dat van de huidige dragers ruim 20% dezelfde prothese reeds 16-25 jaar heeft, nog eens circa 20% doet er reeds

langer dan 25 jaar mee. De prothesen waarover hier gerapporteerd wordt, waren overigens nog niet vervangen; de uiteindelijke gebruiksduur is niet bekend. Met betrekking tot het ondergebit vonden wij ongeveer dezelfde cijfers, zie eveneens tabel II. In dit verband zij vermeld dat bij 93% van de dragers van een volledig kunstgebit boven- en onderprothese even oud zijn. Voor het samenstellen van de rechterkolom in tabel II is uitgegaan van de bezitsduur van de meest recente prothese (voorzover er een verschil was tussen bezitsduur van onder- en bovenprothese).

5 Problemen met bijten en kauwen

Reeds in de eerste publikaties over het onderwerp gebitsprothese in de continue Gezondheidsenquête werden resultaten opgenomen van de vragen 'zou u een stuk van een harde appel kunnen afbijten?' en: 'kunt u hard voedsel bijten en kauwen, zoals bijvoorbeeld een harde appel?'. De antwoorden op deze twee vragen bleken uiteen te lopen in die zin, dat afbijten voor méér dragers van een volledig kunstgebit een probleem bleek te zijn dan bijten en kauwen. Bovendien is ten aanzien van het laatste item gebleken dat bij mondelinge enquêtering wat minder problemen gemeld worden dan wanneer met een schriftelijke vraagstelling gewerkt wordt.^{2, 10} Tabel III geeft weer, hoe de naar hun gebitssituatie onderscheiden bevolkingsgroepen in 1990-1992 geantwoord hebben op de vraag naar problemen met bijten en kauwen van hard voedsel. Van de dragers van een volledig kunstgebit rapporteert bijna 12% hard voedsel niet te kunnen bijten en kauwen, ongeveer 6% meldt er grote moeite mee te hebben, bijna een kwart zegt er enige moeite mee te hebben en bijna 60% kan zonder moeite hard voedsel bijten en kauwen. Ook dragers van een gedeeltelijk kunstgebit (alleen boven of onder) ondervinden problemen: ongeveer een derde heeft in meer of mindere mate moeite met het bijten en kauwen van hard voedsel. Door de dragers van andere gebitsprothesen, zoals plaatjes, frameprothesen en bruggen, en vooral door degenen zonder prothese worden weinig of geen ernstige problemen gemeld.

6 Sociaal-economische positie

In een voorgaande publicatie over het voorkomen van gebitsprothesen is onder andere gebleken dat er een duidelijke samenhang bestaat tussen de sociaal-economische positie en de kans op het hebben van een gebitsprothese.² Als indicatoren van de sociaal-economische positie werden daarbij gebruikt: het opleidingsniveau, het inkomen en de verzekeringsvorm. De bedoelde analyse dateert van de Gezond-

Tabel Va. Volledig kunstgebit naar geslacht, leeftijd, verzekeringsvorm, opleiding en inkomen, 1990/1992 (personen van 16 jaar en ouder).

	Steekproef aantal ¹⁾	% personen met volledig kunstgebit		Stf ³⁾
		niet gecorrigeerd		
		eta	beta	
Totaal	19219	23,2		0,3
Geslacht				
Mannen	9407	20,6	23,6	0,4
Vrouwen	9812	25,7	22,8	0,4
		0,06		0,01
Leeftijd				
16-24 jaar	3344	0,2	1,2	0,1
25-34 jaar	4073	2,4	4,7	0,2
35-44 jaar	3719	10,6	12,9	0,5
45-54 jaar	2767	24,9	25,8	0,8
55-64 jaar	2244	49,2	46,6	1,1
65-74 jaar	1786	64,0	59,3	1,1
75-84 jaar	1103	79,1	72,1	1,2
>=85 jaar	183	80,9	73,4	2,9
		0,62		0,54
Verzekeringsvorm				
Ziekenfonds	11719	26,4	24,5	0,4
Particulier	7499	18,2	21,2	0,4
		0,10		0,04
Opleidingsniveau				
Alleen LO	4113	52,1	33,9	0,8
Mavo; LBO	4936	23,6	24,4	0,6
Havo; VWO; MBO	6768	13,9	20,1	0,4
HBO;				
Universiteit-kandidaats	2614	6,8	15,5	0,5
Universiteit	788	4,3	11,9	0,7
		0,38		0,15
Netto jaarinkomen (hoofd + partner)				
< 18.000 gld	1970	39,6	25,4	1,1
18.000 tot 22.000 gld	1373	42,4	28,4	1,3
22.000 tot 28.000 gld	2296	33,2	27,1	1,0
28.000 tot 36.000 gld	2608	22,3	23,3	0,8
36.000 tot 45.000 gld	2502	16,8	22,5	0,7
> = 45.000 gld	4825	9,0	19,4	0,4
Onbekend	3645	24,6	23,0	0,7
		0,26		0,07
Percentage verklaarde variantie				40,7

¹⁾ Exclusief onbekend voor een of meer kenmerken (n=126)

²⁾ Elk kenmerk is gecorrigeerd voor de 4 andere kenmerken

³⁾ Standaardfout van het niet-gecorrigeerde cijfer

heidsenquête 1981-1983; wij hebben deze analyse nu opnieuw uitgevoerd met materiaal van de Gezondheidsenquête 1990-1992 (drie jaar gecombineerd om grotere steekproef aantallen, dus betrouwbaarder uitkomsten te verkrijgen).

Aangezien het hebben van een kunstgebit niet-omkeerbaar is, en het grootste deel van de bevolking van 1981-1983 nog in leven was in 1990-1992, moet verwacht worden dat de nieuwe analyse geen grote veranderingen te zien zal geven. In tabel Va. blijkt dan ook, dat de samenhangen tussen sociaal-economische variabelen en het voorkomen van een volledig kunstgebit

nog altijd duidelijk aanwezig zijn (ook na correctie voor samenhangen onderling en met leeftijd en geslacht). De verschillen tussen de SES-groepen in 1990-1992 zijn vrijwel gelijk aan die in 1981-1983. Het is in feite interessanter om een antwoord te zoeken op de vraag of er ook bij de jongere generaties nog altijd sociaal-economische verschillen zijn in het voorkomen van gebitsprothesen. Wij selecteerden hiertoe uit de gegevens van 1990-1992 de leeftijdscategorie 16-34 jaar. In theorie ware het gewenst een nog jongere leeftijdsgroep (bijv. 16-24 jaar) te selecteren, maar het voorkomen van een kunstgebit is hier nog

zo beperkt, dat een vergelijking van verschillen nauwelijks mogelijk is bij de gegeven steekproef aantallen.

Bij de 16-34-jarigen zien wij in tabel Vb. nog significant ($p < ,05$) verschillende percentages personen met volledig kunstgebit bij het onderscheid naar opleiding: de laagste opleidingsgroep ruim 4%, de hoogste groepen vrijwel 0%. Beschouwd naar inkomen en naar verzekeringsvorm vinden wij bij de 16-34-jarigen geen significante verschillen in de gegevens van 1990-1992. In de hier niet gepresenteerde gegevens van 1981-1983 zijn de verschillen naar opleiding eveneens aanzienlijk (hoogste versus laag-

Tabel Vb. Volledig kunstgebit naar geslacht, leeftijd, verzekeringsvorm, opleiding en inkomen. 1990/1992 (personen van 16 tot en met 34 jaar).

	Steekproef aantal ¹⁾	% personen met volledig kunstgebit		Stf ³⁾
		niet gecorrigeerd		
		eta	beta	
Totaal	7417	1,4		0,1
Geslacht				
Mannen	3789	1,3	1,4	0,2
Vrouwen	3628	1,5	1,5	0,2
		0,01		0,00
Leeftijd				
16-18 jaar	999	0,0	0,0	0,0
19-21 jaar	1138	0,0	0,0	0,0
22-24 jaar	1207	0,6	0,7	0,2
25-27 jaar	1225	1,0	1,2	0,3
28-30 jaar	1260	1,9	2,1	0,4
31-34 jaar	1588	3,9	4,0	0,5
		0,12		0,13
Verzekeringsvorm				
Ziekenfonds	5048	1,7	1,5	0,2
Particulier	2369	0,8	1,2	0,2
		0,04		0,01
Opleidingsniveau				
Alleen LO	695	4,5	4,1	0,8
Mavo; LBO	1903	2,4	2,6	0,4
Havo; VWO; MBO	3313	0,8	1,0	0,2
HBO;				
Universiteit-kandidaats	1247	0,1	0,0	0,1
Universiteit	259	0,0	0,0	0,0
		0,11		0,11
Netto jaarinkomen (hoofd + partner)				
< 18.000 gld	712	1,9	2,4	0,5
18.000 tot 22.000 gld	400	2,2	1,9	0,7
22.000 tot 28.000 gld	856	1,7	1,4	0,4
28.000 tot 36.000 gld	1054	1,8	1,5	0,4
36.000 tot 45.000 gld	1066	0,9	0,8	0,3
> = 45.000 gld	1986	0,6	0,9	0,2
Onbekend	1342	2,0	1,9	0,4
		0,05		0,04
Percentage verklaarde variantie				3,0

¹⁾ Exclusief onbekend voor een of meer kenmerken (n=51)

²⁾ Elk kenmerk is gecorrigeerd voor de 4 andere kenmerken

³⁾ Standaardfout van het niet-gecorrigeerde cijfer

ste groep 8%), naar inkomen niet significant, en naar verzekeringsvorm nog wel significant maar niet groter dan 2%.

7 Bespreking

De forse daling van het percentage personen met volledig kunstgebit in de periode 1981-1992 van 31,6% naar 22,5% mag een saillant gegeven worden genoemd, waaruit blijkt dat de tegenwoordig ruime beschikbaarheid van tandheelkundige zorg tot gunstige ontwikkelingen leidt. De 'cohort-analyse' in paragraaf 2 in dit artikel ver-

schaft gegevens over de mate waarin verschillende cohorten van de Nederlandse bevolking een volledig kunstgebit hebben aangeschaft gedurende de periode 1981-1992. Vooral bij jongste onderscheiden cohorten blijkt dat relatief weinigen tot de aanschaf van een kunstgebit moesten overgaan in deze periode (afb. 2).

Hoewel er, gezien over de totale volwassen bevolking, nog altijd forse regionale verschillen bestaan in het voorkomen van een volledig kunstgebit, kan op basis van de regionale gegevens per leeftijdsgroep geconcludeerd worden dat de cijfers bij de jongeren duiden op een afnemende ten-

dens in deze regionale verschillen. De tegenwoordige ruimere beschikbaarheid van tandheelkundige zorg zal ook hieraan niet vreemd zijn.

Hoewel onze gegevens over de bezitsduur van een kunstgebit niet spijkerhard zijn, mogen zij wel leiden tot de conclusie dat een groot deel van de dragers van een kunstgebit zeer lang doet met de prothese. Ongeveer driekwart van degenen met een (zeer) lange bezitsduur geeft aan 'nooit' een tandarts te bezoeken (in termen van dit onderzoek wil dat zeggen: niet in de laatste acht jaar). Het is dus in Nederland nog lang niet zo ver, dat men het kunstgebit regel-

matig door een tandarts laat controleren en zonodig aanpassen.

Personen met een volgens bepaalde maatstaven lage(re) sociaal- economische positie (SES) hebben een relatief grotere kans op een kunstgebit. Een gunstige ontwikkeling is, dat deze uitspraak nog slechts gedeeltelijk geldt voor de jongste leeftijdsgroepen: alleen gemeten langs de maatstaf van het opleidingsniveau hebben degenen met een lagere SES nog een grotere kans op een kunstgebit, inkomen en verzekeringsvorm doen er niet meer toe.

De instelling van de continue Gezondheidsenquête in 1981 heeft geleid tot een grote rijkdom aan nieuwe gegevens over de volksgezondheid, waaronder die over de mate waarin de bevolking is aangewezen op een gebitsprothese. Dankzij de continuïteit van dit onderzoek is het tevens mogelijk gebleken de ontwikkelingen in het voorkomen van gebitsprothesen met een voldoende mate van nauwkeurigheid te volgen. Dankzij de gemakkelijke beschikbaarheid van persoons- en achtergrondkenmerken in dit onderzoek gaat het hierbij niet alleen om gegevens over de bevolking als geheel, maar kan tevens informatie worden verschaft over (ontwikkelingen in) het voorkomen van gebitsprothesen bij uiteenlopende bevolkingsgroepen.

Summary

COMPLETE DENTURES IN THE DUTCH POPULATION 1981-1992

Key words: Prosthodontics – Complete dentures

In the period 1981-1992 the percentage of people with a full set of dentures dropped from 31.6 to 22.5 in the Netherlands (persons ≥ 16 years). This is particularly due to the relatively strong decrease in the number of young people with full dentures. Regional differences are remarkable: in the northern provinces the percentage is relatively high; in the province of Utrecht it is relatively low. Recently regional differences appear to be (very) small among the young age groups. Many people with a full set of dentures use the same dentures for a long period: about 20% of them have had their current prostheses for 16-25 years, another 20% for over 25 years.

Taking into account the total adult population, it appears that the socio-economic status (SES) negatively correlates with the probability of having a full set of dentures. This holds for all three SES indicators in the study: education, income and type of insurance. But among the young age groups this correlation is only valid for education.

Literatuur

- ¹BERG VAN DEN J. Gebitsprothesen bij de Nederlandse bevolking, 1981. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1982/5 en Ned Tijdschr Tandheelkd 1984; 91: 68-74.
- ²BERG VAN DEN J. Gebitsprothesen bij de Nederlandse bevolking, (1950)1981-1984. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1985/5 en Ned Tijdschr Tandheelkd 1986; 93: 276-82.
- ³CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK. Netherlands Health Interview Survey 1981-1991. Den Haag: SDU-uitgeverij, 1992.
- ⁴SWINKELS H. Contact met de tandarts, 1986-1988. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1990/7.
- ⁵SWINKELS H. Trendcijfers Gezondheidsenquête 1981-1992. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1993/4.
- ⁶BOUMA J. On becoming edentulous, an investigation into the dental and behavioural reasons for full mouth extractions. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen, 1986. Academisch proefschrift.
- ⁷FRENKEN F. Regionale gegevens uit de Gezondheidsenquête 1985-1988. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1990/1.
- ⁸VAN SONSBECK J.L.A. Gezondheidsverschillen in regionaal perspectief. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1990/1 en Nederlandse Geografische Studies 1987, nr. 28.
- ⁹VAN WAAS M.A.J. Een kunstgebit, een kwestie van doorbijten. Utrecht: Rijksuniversiteit Utrecht, 1985. Academisch proefschrift.
- ¹⁰VAN SONSBECK J.L.A. Methodische en inhoudelijke aspecten van de OESO-indicator betreffende langdurige beperkingen in het lichamelijk functioneren. Maandbericht Gezondheidsstatistiek 1988/6.